

YOUNG, EDWARD

**Sömdlösa nätter. Beskrefne på engelsk wers,
af d. Edovard Young. Stockholm, tryckt
hos Wennberg, och Nordström. På egen
bekostnad. =1. 1770=.**

Stockholm
1770

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

YOUNG Edward
Sammelosa matter

EX. A

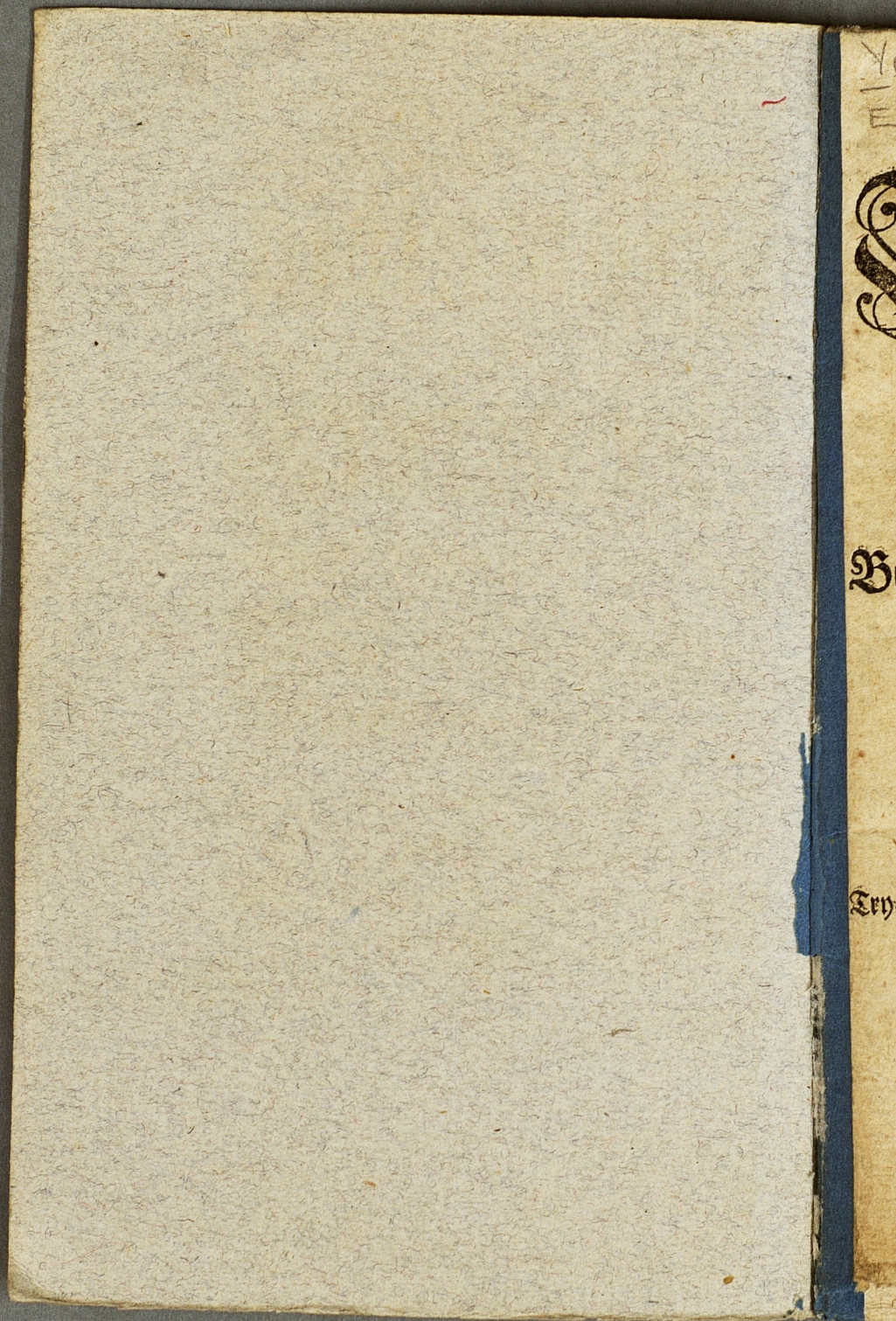
Vitt. Vitt.

(B.)

1700-1829

Edwards

1719

Y
E

S

B

Troy

Young
EXA

Sv Saml.
Vitt. UH.
(Br).
1700-1829

Sömlösa

Sätter.

Beskräfne på Engelsk Vers,

af

D. EDOVARD YOUNG.

*****

Första Delen.

*****

Stockholm,

Tryckt hos WENNBERG, och NORDSTRÖM, 1770.

På egen Bekostnad.

Söretal.

Endast de två första af *Doctor Youngs* Tje Sömmlösa Vätter finnas här i öfversättning, til et prof huru wida den för tjänar allmänhetens bifall, bör fullföljas eller afbrytas.

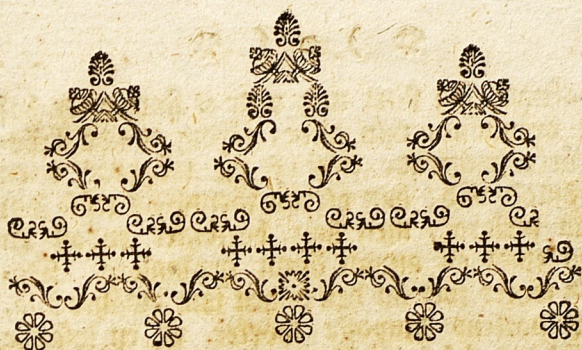
Auctors skrifsätt är så tjärnsult, at det i öfversättningen icke kunnat förlora all den eld som utmärkte denna *Poëters* skrifter på et högt sätt i des fädernesland; den *melancholie* som öfweralt härskar torde äfwen hos oss winna mångas tycke.

Til at desto bättre fatta meningen är nödigt weta, at han författat dese sanger under sin 14 årige enklinge tid, och sin sorg öfwer en högt älskad maka, öfwer en älskad styffsons död och en egen sons liderliga lefnad; *Philander* kallar han den döda sonen och *Lorenzo* den än lefwande; sin döda hustru nämner han icke wid namn, ehuru han mycket tydeligen ofta påminner sig des förlust.

Doctor Young dog 1765 och ligger begrafwen bredewid sin tjära maka i *Welwins* Kyrka. Deras Graf är prydd och beträckt af en prächtig tapet, hwilken *Fru Young* i listiden self wäfwit och med sinrika tänkespråk Broderat.

Lifwet,

Lifwet, Döden, Odödligheten.

Sorgedickt.

Första Vatten.

Sömn, du luffiga ballam, du som
uplifwar den asmattade naturen;
ack! hwarföre gör du lika som
menniskan, hwarföre uppsöker du
endast lyckans Gunstlingar, hwar-
före glömmet du den olyckliga? Wån af wäl-
lustens förtjusningar, flir du med hast ifrån
den eländas källa, aldrig stannar du på de
ögonläck som fugtas af tarar!

Jag stiger up efter min wana från en
kort och orolig sömn; lyckelige de, som icke
wakna mera! men om drömmarne följa dem
i grafwen, äro de wäl ändå lyckliga? Jag
wak-

waknar, jag sliter mig utur et stormande haf af drömmar, min ande, färdig at lida skepsbrätt, swäfwade tröstlös på wägorne i en inbillad nöd; han återfår förnustets tröst som han förlorat, men han bortbyter endast en oro emot en annan ännu grymmare. Dagen tryter förr än den ångest som qwäljer mig, och nattens djupaste mörker är en lysande middags sol i jämsförelse emot de måln som hölja mit öde.

Du Natt, Du Mörkrets Gudinna! Ifrån Din Elfenbens thron, där dit sorgsne Majestat hwilar, utsträcker Du Din blytungas spira öfwer hela werlden, som är omfattad af Sömn: Hwilka djupa mörker! Inga ögon, inga öron emottaga nu sina klänflor; alt hwilar: man skulle tro at den allmänna lifs rörelsen stadnat, at Naturen gjordt en pause. Försträckliga pause, förebåd til des undergång, o kunde den wärkställas! O! at förhånget för mit öde måtte updragas, jag har ingen ting at förlora på wärldens skådeplats!

Du tystnad, du mörker, wördnadsfulla fystrar, samsyskon af den uråldriga Natten, I som förwandlen våra wacklande tankar til omtanka och derifrån til en säker wilja, hwilken utgör en människas wärkelige Majestat, waren nu mit bistånd! Jag skal tacka Er i Grafwen; ja, i Edert rike, Grafwen, efter som denna
fropp

Kropp bör offras på Edra saneliga Altaren = = •

Du, som förskingrade den första Natten, då morgonstjernerne sprungo af glädje wid första åskådandet af vår nyfödde werld; Du som hämtade Solen, denna lysande låga fram ur det djupaste mörkret, uptänd nu wissheten i min Själ, som skyndar tillbaka til Dig, min tröst, min rikedom, lika som den girige til sit gull! Låt, medan den öfriga werlden säfwer, en stråla af Din barmhärtighet tränga igenom denna dimma, som höljer hela Naturen och mit hjerta! Led min ande, en ande som önskar rycka sig undan sit elände, led honom emellan de ombytellige fälten, emellan Lifwet och Döden! införlifwa honom de höga sanningar som hwardera skådeplatsen updaggar. Styr min lefnad lika som min sång. Underrätta mitt förnuft om hwad som är rättsskaffens och min wilja at gjöra det bästa wälet. Understöd det fasta beslut jag tager at försena mig med wissheten och at genom henne försona mina oförstånds dagar! O at Din hånnde kalk icke förgjäfwes må wara utguten öfwer mit bråtliga hufwud!

Jag hörer kläckan slå; wi märka icke tiden igenom något annat än dess flygt: Menisshen är då wis om hon wänder sin upmärksamhet därhån. Detta wördnadsfulla ljudet fyller mit öra såsom rösten af en ängel, det är timans dödsrop som affomnar. Hwar äro

de nu dese bråskande timar? i sällskap med dem som wore til innan jorden fördränktes: de äro et förebåd til min instundande afresa. Uck! Huru mycket återstår ännu icke för mig at gjöra! Min frugtan, mit hopp blanda sig om hwarannan, de sprida sig öfwer detta lifswets tränga gränser; och hwart? til en asgrund utan mått, til den sfräckeliga ewigheten, til den ewigheten som hör mig til: til hwem? til mig, hvars Nåde-warelse räcker blott en tima!

Huru fattig är icke menniskan! Huru rik är hon icke! Hwad höghet! Hwad underlig blandning! Huru undranswärd är icke han som så gjort henne! hwad obegripelig förening af de skiljagtigaste ting! Denna förunderliga sammansättning af så olika ämnen, denna märkwärdiga länken uti warellernas kjedja, menniskan, utgör lika som et mellanstånd emellan intet och Gudomligheten. Du himmelska stråle, som ändras, upslukas, dock alltid Gudomlig! Du ofullkomliga afbild af din första härlighet, Du ärans arswinge, Du swaga stoftets afföda, Du oändeliga insect, Du mass, Du Gud! Jag ryser wid mit eget beskådande, jag förlorar mig i mig sjelf; min tankkraft, främmande hos sig sjelf, wankar bestört fram och tillbaka och beundrar sig. Menniskan är et underwärd för sig sjelf. Gländig mit i sina segerprång, hwilken glädje, hwilken

hvilken ångest! utom alla gränser ömsom glad och bedröfwad. Hvad kan bibehålla mit lif? Hvad kan förstöra lifwet? En ångests arm skulle icke kunna bewara mig från gräfwen; tusfende skulle icke kunna hålla mig där qwar för ewiga tider.

Sådant är ingen gifning, bewisen lysa fram från alla sidor. Afwenda när Sömnens öfverwäldigat mina lemmar, när min själ i sin inbillings yrrel tror sig springa i förtjuandade parker, eller i sin oro spaserar mituti skumma och aflägsne skogar på de okjändaste wägar, eller tycker sig stupa utföre den branta klippan och med möda släpa sig up ur det sumpiga träsket, eller simmar på wädrets wingar omgifwen af alla de spökfeller en förwiltad inbillning upfinner; uti all denna willerwalla bewisar hennes outtrötteliga flygtighet at hon är af en mycket ädlare art än jorden som hon trampar med fötterne; det bewisar at hon är en wärkande ande, en lustig, en hög och fri ande som ingalunda kan fångslas igenom fallet af des jordiska hydda. Den tysta nat:en tolkar för mig min själs odödelighet och bådär mig en oföränderlig dag. Alla ting låter Himmelen tjena til människans förmån; Sönnen underwisar oss och de flygtiga Drömmarne swäfwä icke förgäfwes för oss.

Swärföre begråter jag då deras förlust som icke äro wärkeligen förlorade? Swärföre

Swärfwa mina sorgsne tankar omkring deras graf i en twiswelagtig ångest? Swad! Skulle en ångel här hafwa nedlagt sit lif? Swad! en himelsk gnista, skulle den wara utsläckt i detta stoftet? Nej; de lefwa, nu lefwa de et wärkeligit lif, som icke en gång war ännu börjat på jorden, som der icke ens war kiant, de kasta sina ögon, fulla af medömkän, på mig, den de räkna, med mycket större skäl, ibland de döda. Ja, jorden är den wärkeliga ensligheten, den sanfärdiga ödemarken, huru folkrik, huru lefwande är icke grafwen! Här nedre är den hufeliga hålan där alla Creatur äro fångslade; här är dödens dal, den dunkla skogen af bedröfwande cypresser, det förtjusande landet, de fåfånga skuggor: alt, alt är skugga på denna jorden; där uppe är gting wärkeliget; dären allena tror at det är annorlunda. O hwad beståndighet i et lif där ingen förwandling mera skal få rum!

Här börja wi endast wår warelse, här är allena en swag gryning til wår rätta dag, en blef lybning för en upwårande härlighet; lifwets wärkeliga åtnjutande är of ännu betagit, wi halkas endast på wågen dit åt; döden, den mäktiga döden kan allena öfna ewighetens wördnads fulla portar, nedbryta wår bräckliga hydda och försätta of i frihet at lefwa i härlighet. Det ofynliga fostret, som
ännu

ännu hvilat uti Naturens hemliga djup, är icke
 längre borta från det wärkelige lifwet ännu, för-
 rån wi bryta oss utur vårt jordiska fångelse,
 tränga oss igenom himelens rymder, och utan
 hinder kunna fatta wid det rätta lifwet i Gud:
 Hwilken outhärlig glädje! Guds eget lif, som
 bör blifwa människans! Och likaful, du däreftul-
 la människa, stadnar du med alla dina begärefser
 wid jorden, du begrafwer här nere dit himmelska
 hopp, utan at med en enda suck lyfta dig up
 emot Gud! Jorden, dit fångelse, gör du til
 Huswudmålet af din Själs längtan, lika
 som din Skapare icke gifwit henne wingar at
 tränga sig ända fram til det oändeliga, til de
 lysande negder, där Seraphiner inwid den
 Högsta Thron hösta odödligheten af lifsens
 trä; Til dese prägtige hemwist hwarest ström-
 mar af wallust flyta för den rättfärdiga;
 där alla ådrar äro som et ögnableck; där
 tiden (ombyrligheten), eländet och döden
 icke äro mera til. Kan en kort öfswergång af
 några år wara mäktig at utplåna ur vår
 själ begreppet af Ewigheten, och nergäfwä
 en odödelig ande i stoffet? En odödelig ande
 som söder all sin styrka, förtärer all sin lif-
 lighet uti mödosamma fåfångor; som, glä-
 djefull eller modfält efter som ödet smickrar
 eller försträcker honom, bör liknas wid det
 omäteliga hafwet hwilket kastar sina böljor
 emot skarne endast til at kunna uppsluka en
 fieder, en mygga.

Men

Men hwilken förtjänar desse förebräelser? Påka de sig icke på mig sjelf? Uck! har icke jorden och mit hjerta varit sammanbundne såsom en och samma warelse! Har icke min förnedrade själ bundit sig i sina egna kiedior? lika som silkes masken har jag insuärt mig i et nyftan af mina swaga och wefliga tankar; mit förmodrade förstånd har lämnat mig under hopp af et oföränderligt wälstånd på jorden; Det försökte icke widare at utbreda sina förmögenheter och at lyfta sig emot Himmelen.

Utän twiswel kunna Nattens inbillningar gagna oss, men Drömmar om lusa dagen blifwa skadeliga. Om huru många omögeliga ting har icke jag så Drömt? kunde wäl något olifare någonsin före komma i Sönnen! Jag har läfwat mig en beständig wälgång på ombotlighetens fält: en waragtig glädie på det stormande hafwet: et ständigt tiltagande anseende mit uti lifwets mörkaste måln: Hwilken oräknelig myckenhet af nöjen förestälte sig icke min förwillade ande! Hwilket utseende af den renaste och tilwärande wällust! Jag hade insöft mig i desse behageliga inbillningar ända til det ögnableket, då den omätteliga döden, hwars frätande tunga hwar dag slukar millioner warelser til sit uppehälle, wakte mig med försträckelse ur min dwala, och jag finner mig i en afgrund

grund utan hjelp. Hwar är nu det högmö-
diga prål min inbillning läswade? Öfwerlef-
worne af den uslaste strå hydda, äro Konunga
Palats i jämförelse däremot: Den finaste
Spindeltråd är et ankartåg emot de flena
band som fästa menniskan wid sitt jordiska
wålstånd; en wäderpust, mer är det icke.
Hwilken lyckalighet at åtnjuta en oafslätelig för-
nöjelse, wallustig utan mått, beständig utan
gränser! Den lyckaligheten som icke frugtar
förändring är endast en wärkelig lyckalighet.
Om, mituti de lifligaste någon, den måst smic-
kande glädje, du frugtade endast des slut,
skulle denna hisfeliga wissheten förgifta hela
din wallust, den skulle uppsluka henne och
öfwerdraga denna glädjedagen med de sorge-
ligaste måln: Och hwilken ting ibland oss är
icke underkastad denna grusweliga ombytlig-
heten? Andra innom den trånga kretsen af
wåra enskilda nöjen, se wi hwar dag bedröf-
welsen utan barmhårtighet wärsla om med
wår timmeliga lyckalighet.

Jordisk lyckalighet, hwilket fäfangt hwil-
ket högmödiget ord! et sminkat upror emot den
Högsta; dristig inkræftning af Skaparens
rättighet. Jag bemödar mig at årnå denna
inbillning och jag får et tomt wärde i fam-
men. O död! Du hela Skapelsens tiran,
Du som trampar Scepter och Kronor med föt-
terna, huru har du icke ifrats at utöfwa din
hårdhet

Hårdhet på et dig så ringa ämne? Hvarföre
 bör jag vara offer för dit oförsonliga hat?
 Min lyfsalighet, som et ögnablecks gunst,
 en bedrägelig lyckans blink upreste, är nu
 försvunnen: Uck! Ut jag hade fotat honom
 allena på dygden, som utgjör sin egen lyfs-
 alighet, och som lyser igenom egen fullkomlig
 och oförändelig glans!

Hwad tillstånd, hvilket rum, hvilken
 tima jag må utvälja är min själ aldrig öde
 på nöjen! Min anda, för mycket rörlig för
 min stilla ro, tränger sig tillbaka genom tidens
 portar, den tidens som icke mera är till,
 lik en röfware som smyger sig fram i mörkret
 förwillar han sig under genomsökningen af
 det förbigångna som hans hjerta älskar: Men
 denna farliga nyfikenheten bestyrker hans e-
 lände, han träffar intet annat än en hufvelig
 ödemark där han allenast ser skuggan af sina
 fordna nöjen: Jag förjer förlorade fördelar;
 Jag suckar wid wällustens bleknade blomster
 dem jag fordom smakade; De som då förtju-
 sade mig mig af glädje, gjöra mig nu dar-
 rande, hwar enda af dem rister mit hjerta.

Men hvarföre beklaga mig allena! Ly-
 ser Solen up öfwer ingen annan än mig och
 de olyckliga? Uck! Utan twifwel gråter jag
 för millioner, det är alla menniskors öde,
 och fastän ödet gjör allas elände skiljagtigt,
 låter det hwar och en som är född af qwin-
 na

na lida plågor, så wäl som deras första
 Mor; Alla äro wi lika arfwingar och
 barn af plågorne. Krig, hunger, påsten,
 eldsprutande berg, stormar, wädelbar, bor-
 geliga oenigheter, tyranniet hwars hjerta är
 omgjordat med et tredubbelt harnesk, alt för-
 söjer menniskoslägtet. På et ställe ser du
 den Högstas afbild intrupen uti jordenes in-
 ällswor til at derifrån uphämta rof för den
 giriga, och glömma bort at Solen är skapad
 för alla. På et annat ser du wareller lika
 så obödliga som deras Högmodiga Herrar,
 bundne för hela deras första lif wid en grym
 åra, klyfwa hafwets böljor uti rimfråsten och
 hösta idel förtwiflan. Andra utslåpade un-
 der wapen och stympade uti fältslagen til bar-
 bariska Förstars förmån, tvingas, när ty-
 rannen eller hans gunstling så dömer dem,
 at til de qwarlämnade stumparnas uppehåll
 tigga en usel och ångersfull föda i sjestwa det
 landet deras hjeltmod försvarat. Fattig-
 domen och obotliga sjukdommar, deka grä-
 seliga stallbröder, öfwerwäldiga en mycken-
 het olyckeliga och komma dem at sucka efter
 grafwen såsom deras enda tillflygt: Huru många
 döda bäras icke ut ur Sjukhusen? Huru
 mången, fordom i den wackligaste wällust wäl-
 mående, betlar icke nu dageligen brödet och
 det ofta förgäfwes! O du wackliga wällustens
 träl som så ofta oroas öfwer de besöl du
 nödgas

nödgas göra hos dina wederlikar, besök håldre den olyckligas eländiga käja, håll litet inne med dit slöseri och gif din broder en smula af det öfwerflödet som hwar dag kastar dig wämjelse och ånger! Men hwad säger jag! Och huru glömmet jag icke at jag talar til en wanwetting, en däre, som bligs för ingen ting annat än at göra godt.

Huru lyckelige woro icke menniskorne om eländet endast öfwerföllt så brotliga hufwud! Men hwarcken dygden eller försigtigheten kunna bewara oss därifrån; Måtteligheten är underkastad sjukdomar: Den ofkyldiga straffas: Den fredsamma förföljes af buller och oro: Ofta förwillar den klokaste sig i den mörkaste dimma, han kråpas under gruset af sin egen upkastade fåstning. Lyckan sjelf håller icke det hon låstwat oss, fulbordan af wår önskan tilfredsställer icke hjertat; det som wi ifrigast åtra, som synes oss högst angenämt och wi söka utan uppehåll, förer oss ofta långst ifrån lycksaligheten: Swärigheter möta oss på den jämnaste wäg, den uprigtigaste wån störer ofta utan uppsåt wår ro. Huru mycket ondt påkommer oss icke derigenom! Huru många olägenheter utan owänners anstalt! Och felas den råtrådige någonsin en bitter owån? Korteligen, talet af menniskans elände blesse oräkneligt, andedragten tryter oss förr än ämnen til wåra suckar.

Men-

Menniskan besitter endast en liten del af jorden, det öfriga är antingen ödemarker, eller onyttiga berg, eller tilfrusna haf, eller brännande sandhedar, där man endast finner stubbar efter träd, eller gryma wildjur, eller giftiga ormar och döden: så hjufelig blir beskrifningen af vår jord; men det bedröfweligaste blir beskrifningen öfwer menniskan. De mågtigas wällust och nöjen äga ganska trångå gränser i jämförelse emot eländets widlyftiga Rike, där förtwiflan härskar, där angesten gjer gjenljud i bergen, där de fördärfwade begjäreffer fräta och fortära, där omätteligheten angriper lifwets grundwalder och där ödet öpnar sit grundlösa gap och uppsluker öf.

Men hwarföre beklagar jag mig ännu, när både i barndom och ålderdom andras hjelp är vår endaste tillflykt? Denna Naturens första och sista förmaning lærer öf at wara medlidande, hjälpsamma, wälgörande. Det hjerta som blott lefwer för egen skull, lider et billigt straff; Men dygdens tjänndom mildrar vårt elände, hon lærer öf minska våra plågor i det wi öka våra wälgärningar.

Tag du, werld, emot de tårar jag är dig skyldig! Hwilken bedröfwelig utsigt wt'ar icke din lycksalighet åt honom som wet tänka längre kring sig än för det närwarande! O du, hwilken du och våra måtte, hwars hjerta lämnar sig til glädjen, wil du at jag lyckönskar dig

dig dit öde? Ja säkerligen will du det; Ditt högmöd begjärer det; men din högfärd bör då ursägta de hållsamma råd som Naturen tvingar din wän at gifwa dig. Lycksaliga Olyckliga! Det är din blindhet som gör dig så nögd. Dårskapen förför dig med det goda du anser för waragtigt; du lär = = = = = Huru dyrt blir det löjdet dig icke! dina nögen förebåda dig din ångest. Lik en girig och obewekelig borgenär, ju längre olyckan dröjer ju mera förstöring gör hon. Hugkomsten af dit närwarande wälstånd blir et ris i hånnes hand hwarmed hon gör dit elände så mycket kånbarare.

Lorenzo, lyckan smickrar dig, dit hjerta frögdar sig wid denna sirenens sång: anse mig icke för ledsam, din wälfärd ligger mig på hjertat: jag will intet förstöra dina nögen, jag wil försäkra dig dem. Uck! frugtan är icke endast helgad at stormwädren; Förlit dig icke på lyckans smicker; Utan twiswel är Himmeln förfärlig i sin wrede, men han är det icke mindre i sin ynnest; des gunst är för ofsnarare här på jorden et prof än en belöning; Långt ifrån at den minskar wår omsorg, pålägger han of nya skyldigheter; Han borde wäcka wår omtänka äfwen så mycket som wreden, komma of at undersöka orsaken och påfölgden, at döma om of hjelstwa med mer sagtmod och injaga frugtan hos of när wi

wi jämföre honom med våra förtjänster: Han borde styrka våra begjäreiser, och sätta mått för vår glädje, af frugtan at wi icke qwäfwas under tjänslornes yrsel, och at de för-därswade och galna någon icke ängsla öf djupare är det ensaldiga eländet. När vår för-nöjelse wänder sig emot öf sjelfwa, såsom et parti uti borgeliga krig, eller som en af hämndelust retad wån, utsprider des raseri det skräckeligaste gift öfwer detta lifwets roligheter. Mistro alt hwad som på jorden kallas lycksalighet. Mistro alla någon utom dem som aldrig återwända; hwäroct en som icke grundar sig på denna obödliga hörnesten, föres genom sin wällust int böden, ehuru mycken ömhet des sinliga tjänsl däruti må ärfara.

All min glädje är utsläknad med dig, älsfelige Philander, din sista andedrägt sönderbröt de band som fästade mig wid jorden: Hwar är nu all den härlighet, alla de gyllende skatter jag trodde mig där blifwa warse? Nu ser jag där intet annat än en torr ödemark, en töknig sårmerdal. Hwilken förändring kan icke en enda dag åstadkomma! Du war nära wid at ärhålla den ära du så länge förtjent, nära den lön dina ypperliga egenfaper läswade: Med hwilka lysande färgor utmärkte icke äregirigheten dina sköna kinder! Din äregirighet, som endast trädde efter den äran som dygden medförer. Döden, som en sticke-
 B lig

lig arbetare undergrafde dina förslag med den djupaste hemlighet, han smålog wid dina präktiga uträkningar, han gaf tecken til den hwarstundta massen at fördärwa denna prälande rosen, et ögonbleck endast och hon wisnar, faller, försvinner.

Lorenzo, menskelig försigtighet är icke alltid tillräckelig; Ofta förbyter sig wisheten i dårskap samma ögonbleck som förnustet med mycken möda upfunnit de utwägar hwilka innerligast förnöja. Huru swaga äro våra ögon! Wi se icke mera än det ögonbleck som är närvarande, de som följa härefter dölja sig för oss under samma tökniga mörker som den sista dagen. Vår skarp sinnighet, vår urskillning äro fåfänge: Tiden utmätas til oss stycketals; förrän hwart och et därutas smälter bort i tidens ström, hwilken lyder ödets oföränderliga Lagar, bortgömma de oss uti den djupa tystnaden där ewigheten börjas.

Efter Naturens Lagar kan alt det som är möjligt, hända hwarje ögonbleck; Det gifwes ingen frifallad time: Kan då någon mera dristig tanka uppstiga hos oss än den at förlita oss på morgondagen, som för en myckenhet människor endast framlyser i den tillkommande werlden! Dock likwäl sota wi våra uträkningar på detta kan hända, på denna slump som är så ökiänd för sit bedrägeri, lika som bygde wi dem på en klippa af diamanter.

Wi

Vi hoppa det ena förslaget på det andra och döden fattar oss i full omtänka om det jordiska tillkommande.

Philander sjelf hade intet låtit tilreda sin graf, han seck ingen påminnelse om at hans förvandling nalkades. Huru mångens fall är icke afwen så oförtänt, som likwål innom sig varit många år beredd derpå! Ackta dig Lorenzo, för den största olycka som en menniska kan hånda, ackta dig at blifwa öfverraskad af en långsamt död. Huru fäselig är icke denna öfwerumpling när man nödgas weta honom förut? Du galne, fatta i dag wissheten, eljest skola de tillkommande dagar blifwa lika med dem som äro förbi, och lifwet slutas förr än du förstått gjöra dig lycklig. Upskofwet råfwar oss småningom tiden, det ena året efter det andra, ända til dess hela dess mått är förslupit och wi nödgas bereda oss den omäteliga ewigheten med et enda ögonblecks såfäntiga arbete.

Åbland menniskans hifseliga willfarelser förtjänar icke denne det första rummet? Vi äro nära wid lifwet och wi stadna i Ewighet wid ingången til vårt wärfeliga lif. Swar ock en smickrar sig med at öfwergifwa barndomen, och i detta hoppet lämpar war såfänga på oss andras beröm, eller gifwer sig det sjelf; Han upblåses af den förtienst han ärnar äga; Han lässjunger det lifwet han aldrig lefwet;

Den tid han hastwer använder han til dårskap och til wissheten ännar han den tid som beror af ödet. Och, det som endast är lidelighet, han gör det med stadgad föresats efter en öfvertngelse som kåstar honom mycken möda at uppfylla; Det åter som borde wara hans hufwud affigt uppsjuter han ståndigt. Ungdomen säfwa wi bort i den sorglöfaste säkerhet, wi skatta oss lyckelige: Wid trettionde året börjar människan mistänka sin dårskap: Han ärskänner henne wid det fyratjonde: Wid det femtjonde fördömmar han sina skamliga uppsåt, han bekänner at det är nödigt taga wist beslut; Han tar det, han tar det ännu en gång och han döer under anstalten.

Men hwarföre föra wi en så oförswarlig lefnad? Jo menniskan tror at hon är odödlig. Wi ante alla andra såsom förgjängeliga wi ta ingen därifrån undan bara oss sielf, i fall icke någon förskräckelig anstöt fyller hjertat med en hastig frugtan; Men detta intröck minskas, det försvinner snart, likasom det brukande dan åran gör i watnet, och det dan som örnens wingar göra i lusten.

Siden

Tiden, Döden, Wänslapen.

Sorgedickt.

Andra Natten.

Swar är jag? Endast han ser mig, hvars öga urskiljer hela werlden och igenkänner mig ibland de otaliga wareser; försträckt af Hans Magt, som är utsträckt öfwer hela Naturen, röras minn sinnen detta ögonblick af Någtergalens gjälla sång, denna Nattens utpåst och sinnebild til den trompette som skal wäckta de döda wid dagarnas ånda, jag ryckes hastigt undan Sömnens wälde; Fri från des bäjor uplyster sig min själ med Himmelska tankar = = = Men hwad nu! Mina tårar rinna = = = Menniska! Hwar är då det hielte mod som allena gör dig wärdig at kallas menniska?

Känner jag icke wilkoren hwarföre jag ifrån intet blifwit en warelse, och wet jag icke at ifrån första ögonblicket efter min födelse jag är ännad at strida emot olyckan, utan uppehåll?

Låt oss ombyta föremål, Lorenzo! Lämna nu din själ til nyttiga betræffelser.

Tidens wärde: Döden: Wänslapen: Philanders sista stunder: Sådana föremål bö-

ra syfjelsätta dig på alla ställen, alla tider, alla ögonbleck, och framsförlatt om natten, hwilken klädd i lika mörka täckelser som Döden, och tytt såsom han, bereder oss til bedröfwellessen, til tårar, under det hela Naturen för en kort stund är ingången i Grafwen, = = = =

Lorenzo! Wårt lif hafwa wi at tacka wisheten före, och det förlänges endast på det wi må få tid at betala denna skulden = = = Skynnda dig, Döden nalkas, han klappar på; Fattar han dig wid sin mäktiga hand, så binder han dig med den obewefeliga ewighetens kiedja, han lämnar dig för alla tider til hämden, hwilken på det sträckeligaste utfräswer hwad wisheten af dig har at fordra och det du tänkt bedraga henne på = = =

Wi uppehålla oss allenast wid de säfänga någon mycket ostadigare än de wingade ffogens inbyggare, hwilka då wåren nalkas, fördubla deras retande musique wid åskåndandet af Solens första strålar. Är då lifwet en lek? Hwad säger jag! Skulle döden wara ingen ting annat?

Wafna u af din slummer Lorenzo! Står wäl en Krigs-hjelte med armarne i korb under det hetaste af striden? Dina bewäpnade owänner omgifs wa dig, de anfalla dig; ewigheten skal blifwa din segerlön, och din förströdda själ illfånas efter någon och liderligheten!

ligheten! Snart nog är ingen mennisko konst
mägtig at hjälpa dig; Snart nog wisa dig
dina afsmattade sinnen endast en owisf af-
bild af detta lifwets förtjusning, en förwil-
lad föreställning; lika som den olyckliga Styr-
mannen ser de prägtiga palais, tornen och
landet omkring Staden höga och sänka sig
och smänningom förswinna, när et oförtänt
stormwäder kastar hans flena fartyg utåt det
wreda hafwets rymder, hwilket gjäfer up at
sluka honom. Är det då du ärnar taga un-
der öfwerwägande dina liderliga någon, då
när både Himmelen och Jorden wisa sig för
dig som et solgrand, flytande i oändelighet-
ten?

Du beklagar dig at tiden är lång, at
sådana ögonbleck gifwas som äro öfwerflödige
i dit lif, onyttige för din sällhet, din warel-
se. Gifwas de wäl til för den som älskar
dygdens fotspår? Swårigheter kunna sanner-
ligen möta våra utwärtas gärningar; Men
ingen ting i Naturen kan underkufwa vår
tanke; Tag wara på dina tankar, Lorenzo!
Ty våra tankar sprida sig ända up åt Him-
melen.

O Tid! Du owärderliga rikedom; Alla
Soelers wisa hafwa hjämt dit wärde. Men hwar
är den menniskan, som upfödd af deras yp-
liga lära, har begripit rätt at använda en
enda tima? Uck! ännu är han icke född.

Swilken strid ström rycker of icke igenom detta lifwet, en ström omgifwen af de hisfeligaste branter, dem wåra ögon utan rysning icke kunna åskåda, och som utgjuter sig i dödens swalg? Det är tiden, tiden som upständer lifwets sackla för wåra ögon på det hon nästan strax må utsläckas; Men huru dåraktige åro wi likwål icke, wi åro swårare än Atlas belastade med werldens bördor, och wi sueka öfwer långsamheten af en enda tima! Skola wi då altid wara flygtige på jordklotets yta såsom Cain, flyende slafwar för en tyrann, som är wi sjelf? = = = Och då döden tilbjuder of en fristad, kalla wi honom grym!

Den dödelige som igenom begårelsernas måln kastar ögonen på tiden, blir icke warse tidens wingar, han anser honom för en utlefwad krympling som långt ifrån släpar sig långsamt och med möda fram; men knapt är tiden förbi, för än han får se honom utbredda sina wida wingar och skönda sig undan fortare än stormwinden; och det är fåfånga, at wi, förskräckte och bestörta, bjuda til at stadna hans fart.

Låt bli at klaga öfwer Naturen, Lorenzo! Huru kan du begjåra at hon skal måta sin gunst efter din önskan? Kan hon det wål, om dina ståndigt wårande begjår åro omåttelige? Naturen är icke niss; Men menniskan är

är en slöfaren. Vi förslösa tiden; Vi nyttja honom icke. Att lefwa, det är at gagna oss af alla vår warelles ögonblick. We honom som icke wet at använda tiden och som försmäktar uti lättjans skjöte! Syflor och arbete utgjöra lifwets sanskyldiga tröst; Då själen icke är sybelsatt, är själen blottstald för den grusweligaste bland all ångest: för ledsnad.

Huru wida will wäl menniskan i sin yrskel sätta sig emot Naturens stora ändamål? Är hon okunnig om at en sådan upstufighet är et upror emot Gudomligheten, emot henne själf? = = = Gå bort, du lifwets mördare, säga wi til tiden: Han flyr och wi ropa honom tillbaka. Kläre i lifwet och slösa agtige med våra dagar, anse wi lifwet både för långt och för kårt: Wi åstunda och wi fly döden. Det är med vår kropp och vår själ som med två oroliga makar, de kunna hwarken lefwa tillsammans eller utan ånger skiljas från hwarannan.

J säfångans dagar: J lysande men fåkunnoge dagar! Huru försträckelige ären J icke, sedan J icke mera ären til = = = Hwad säger jag? J förgås aldrig, J förblifwen ständigt omkring oss. Skuggen efter hwar enda af våra dagar swärfwar för oss som en ångel hwilken upmuntrar, eller som en onde ande hwilken hotar oss.

Tiden den wi äga bara med lefnad, den wi mista med grämelse, denna ofynliga, denna opåttageliga warelsen, är det enda goda som är menniskans eget. Allt hwad wi hafwe hörer lyckan til: Tiden allena hörer til oss: Allt weta anwända honom, är at rycka den förgiftiga gadden från lifwet och från döden: Det är at följa Naturen på fridens stigar.

Främmande i Himmelen, är tiden född på jorden samma ögonblek det mäktiga Ordet skapade werlds sammanhanget: Han är en gnista af ewighetens eld, hwilkens sten förwillar oss om wi icke låta leda oss därpå: Han är en driftig örn; de timmar, dagar, månader och år som han föder, underhålla och brädfka hans hastiga återflygt til hans härkomst, ewigheten; Där är det han skal finna hwila, när den Allsmågtige med en winck skal omstörta werldskloten utur deras lopp och kasta dem tillbaka uti det ewiga mörkret, deras gamla födelse bygd.

O du! hwars prydnader synas täfla med liljorne, du wällustiga wekling som beswäras af all ting, til och med din egen tyngd, som önskar at wintren alstrade rosorne och at wästwinden med sin lena och kylande swalka mildrade sommarens hetta, du, som til at förnoga din slösaftiga smak är färdig at töma alla werds delarnes skatter; Du som anser alla de stunder förlorade dem du ej förslöser, som under fåfånga, någon fördriftwer den ledsamma tomheten

tomheten af en enda dag, som förnöjer en eller annan dårskap, utan at någonsin smaka et wärkeligt nöge, du wår tids Lorenzo, hwad will det blifwa af dig, när desse kraftlösa tillgånger truta, när dit öga, at hwad sida du ock wil kasta det, endast blir warse den ewiga nattens wörker?

Under det wårt samwete, wid det ljusliga sårlet af wåra begjäreiser, tyckes såfwa på mirthen och Rosen, och lämna wår oordentliga åstrå tygellös, döljer sig bredewid, wid des sida wakar en hemlig åslagare, som uptecknar icke allenast wåra gerningar, utan åfwen wåra tankar och uppfyller därmed sin förskräckeliga dagbok. En stickelig Spion, han hörer hwad wår själ föreslår, han uptäcker första gryningen af hjertats anslag, och utreder ånda til frödet til all wår oro. Lika som den oroliga åckraren döljer sin råknepok för sina arfwingar, ser han efter hwad nytta wi gjöra oss af tiden, han upskrifwer wårt lefnads lopp på waragtigare tafkor ån kopparen, ånda til det ögonblicket då döden skal upläsa det i wår närwaro, och kundgjöra sit utslag dåröfwer för alla de församlade werldar; Förskräckeliga ögonblick, då alla de oändeliga Seclerne skola gifwa genljud af den skyldigas långa och frugtlösa klagerop.

Tiden skyndar undan, döden nalkas, Himlen återkallar oss, afgrunden öppnas och hotar = = Hela werlden skakas, Skapelsen lider,
 alt

alt är i rörelse = = = Kan wäl mituti denna all-
 männa gjåsning någon warelse finnas i Natu-
 ren ännu sorglös? = = = Jo, menniskan = = =
 Menniskan säfwer, han hwars omäteliga öde,
 hwars obewelliga, ewiga öde uppehålles endast
 af en sför tråd som darrar öfwer afgrunden. För
 hans skull rörer sig alla ting och han säfwer,
 lika som stormwädrets ändamål wore at söfwa
 honom = = = O Lorenzo, låtom öf nyttja
 alla ögonblick; De föra på sina wingar den
 Himmelska lyckaligheten, det kan hända wi
 sucka efter et enda, då, när hela Skapelsen är
 för otillräckelig at kunna tjöpa öf det.

Swilken kan befälla dagen stadna i sit
 lopp, och Solen at wända om sin resa? Swil-
 ken kan ropa at det flyende ödet och rycka rof-
 wet ur des mun och gifwa öf de stunder tilba-
 baka dem wi redan haft? Du, Lorenzo, du!
 som kan gjöra et underwärt och återkalla den
 dagen som war i går.

Den dag i dag är är den som war i går,
 återkommen med förmögenhet at försona, at ut-
 plåna våra fel; Skäl då han få samma öde
 som des företrädare? Skäl han förlöpa afwen
 få dåratigt som des äldre bröder, och skal Hime-
 lens nåd endast gjöra öf mera ondskesulla,
 mera bråtsliga?

Denna lyckliga dagen, som skal afgjöra
 vårt öde, som är själfständig utan asseende på
 morgondagen, I Anglar, I tjännen honom.
 Sag

Jag ser honom framlöpa bredvid Er, med en årefull uppsyn, I betäcken detta Förshynens barn med edre gyllene wingar; I sjungen efter konstens lagar des seger öfwer det förbigångna och gårdagen wänder sig om småleendes, at se därpå. Meniska! Om dit hopp icke stadnar på denna sidan om grafwen, om du, med föragt för ståtet där så många fånads lika själar frypa, up lyfter din egen själ på eldens wingar och gör dit bästa, så kan du tränga fram til den högsta af Himlarne och där lefwa i härlighet på de throner, hwarifrån andarne störtat sig, men där ifrån du aldrig behöfwer frugta falla.

Kjån då dit eget wärde och du skal föragta werlden; och hwad är wäl werlden? Ofta fördunklar natten, den ewiga natten wår skönaste middag, och under den wällustigaste måltid omsweper våra tankar med dödens täckelse. O Graf, du menniskans naturliga hemvist, där största delen redan ho! wi sucka då wi gå omkring dig och under det wi sucka störas wi ned i dit mörker. At begråta, blifwa begråten: sådant är mennisko ödet;

Lorenzo, döden är icke långt borta, redan lagar han sig til öfwer dig! Dese nögsame stunder som icke längesedan kitlade dina sinnen, hwar äro de nu? De äro förswundne, inblandade i den botnlösa afgrunden som uppslukar alla ting, men ger ingen ting åter; Knappast hafwa de i dit minne lämnat en swag en förwillad hugkomst.

hugkomst. Annu et ögonblick och hela werl-
den uplösas för dig, Solen fördunklas, Stjer-
norne falla i stoft = = = = =

Upljftade öfwer jordens yta igenom detta lifwets
fngtiga wäder, såsom dammet genom sommarwinden,
håller tidens lätta wingar of i luften, men snart lå-
ter han of falla ner och wi föräka jordens ömärkelige skär-
pa, den wi nyh trampade, ända tils den förstörer sig
sielf. Lika som myrorne klifwa wi på jordens kullram-
lade högar ända til des wi hinna of til täppen af Nä-
den eller wreden, altsom wi nyttjal wår wilja, altsom
en time, kan hända et ögonbleck of det berede. Hwar-
före förfräckas wi icke afwen så kraftigt af stuggan på
Solwisaren den wi se för ögonen, såsom den på mu-
ren skrifwande handen förfräcke den Asyriska Konun-
gen mitunder hans wällustiga midnats-måltid, då han
war drucken af win och högmød? = = = = Dig, Lorenzo,
talar denna stuggan til, til dig säger han, menniska,
dit wälde är nu nära sit fall; När du det som säkraft
ägde war det mera säfängt än jag; Sådant är des lysts-
tal; Kalla ihop de wisa, såsom Balthasar, rådfråga dem;
Du skal hafwa samma öde; Din fjende är på din mur;
Menniskan byser innom sig dödens frö, lifwet kommer
det at spricka ut och upföder den mördaren som slute-
ligen upfräter sin egen amng.

Men hwad blindhet! Alderdomen sielf, den årfar-
na alderdomen dölsjer ofta under den skynflikaste panna
unqdommens hopp. Wi tillsluta ögonen för lifwets ömär-
kelige lutande, wi anse det såsom en jämn wäg, wi tro
en wacker winterdag ännu wåra wåren; Människan
räknar på de dagar hon aldrig får se; Lutande under
årens myckenhet tror han sig knapt wåra gammal eller
nalkas lifwets slut, han fördöfar sin skuld genom mis-
bruk af sina sista ögonblick.

O du hwaras själ fattat alt det som förtjänar kal-
las kunskap! Philander! Huru ofta hafwa icke wi roat
hwarannan med dylika tankar wid brädden af den sär-
lande bäcken, där wåstanwinden swalkade sommar-
dagens

gens bränad? Huru ofta har icke sedoläran stillat våra beaktelser? Huru ofta hafwa wi icke förkortat de falla winternätterne medelst våra wänliga samtal, och hämtat den enfaldiga sanningen utur sit djupa glömm?

Lorenzo, känner du hwilken stätt det är at hafwa en wän? Bjät hämtar af wälluktande blomster den utwalda hånningen; Människan stördar wisheten och något af wänskapen. När den Himmelska lycksaligheten underfundom stiger ned at besöka de dödeliga, utföker denna Gudomligheten sig en helgedom til tröst under sin frånwars ur Himmelen och denna Helgedommen är et wänfast bröst. Där är det som det ena hjertat förekommer det andra och ömsom förtjusne smaka den salomligaste sällhet; Men ackta dig, Lorenzo, för den falska afbilden af denna lycksaligheten . . . . Grunden til den sanskyldiga wänskapen är dygden; och den skönaste frugt han bærer och förwärfwar är utan gensäggelse tåflan i dygden.

Så söng Philander; Och Englarne, hwilkas lycksalighet til en stor del består i wänskapen, englarne, lyfnade til hans sång. Ack! Hwar är nu denna glada upsyn, denna djupfinniga ömheten, detta höga hjertat som mögnades i wänskapen wid min sida hela 20 somrar? Philander är icke mera, och jag älskar honom mera än någonsin. Likasom wisa foglar aldrig wisa de sköna fårgorne på deras wingar förr, än de utbreda dem at höga sig up at Himmelsens rymder, lyser lycksaligheten aldrig så starkt i våra ögon som när han skyndar sig långt ifrån oss . . . . Hwad är orsaken at den rättfärdigas död, detta människans ödmjukande fall, denna des prägtiga seger, aldrig retat någon Poets eldiga i wer, hwarcken bland de äldre eller nyare? Detta ämne kräftwer, sanningen tillägandes, en mer än mänsklig pen-na; Englarne, som derwid äro närwarande, borde gjöra den beskrifningen; Löras då jag företaga mig at sjunga min wäns död? Jo, hans ära och mit hjerta befalla mig det. Men hwarifrån kommer min häpenhet, min förundran? Min själ, instrepes uti et mörker, swartare
än

ån det mörker som härskar i den willaste skogen, tycker sig gå ibland stenhögarna af en förstörd widlyftig Stad och wid det dunkla ljuset af några lampor som upptäcka grafvarne, Konungars ohyggliga palais sedan smickrare anteligen öfvergifwit dem, tycker han sig blifwa wara det Helgade Mattenes Altar. Religionen befaller mig gå närmare. Håpen, tvekar jag och jag går med darrande steg in i Templet : : : : : Hwad får jag där se? Är det en döendes sång? Nej, det är Helgedomens där Philander ifläder sig odödligheten.

Dygden, dygden allena behåller ännu sit Majestät på dödsfången: Ju mera denna tyrannen hotar, ju större är en dygdig människa. Suru grym wiste icke sig den tyrannen emot dig Philander! Utan at gifwa dig minsta förebåd, nedslag han dig wid din ålbers middag; Han stilde dig wid alt det du älskade; Han utsträckte dig på en plågosång; Han wiste dig den swaga Naturens räddhoga, det högmådiga förnuftet darrande, Solens för-mörkande, grafwen öpen och det som ännu war långt grufweligare : : : : : en wåns tystnad.

Men mittuti detta Naturens skepsbrätt, hwilka strålar af glädje lyste icke fram lika som de glindrande stjärnor i den mörka natten? Där war et mera än menligt sinnes lugn; Där war icke mera en swag en bräcklig dödelig : : : : : Wi sågo Gudomligheten uppehålla honom i des sista tima, och hans sista tima hedra, på wist sätt, Gudomligheten. Öfwerlupne af sorg och glädje: tarat beskådade wi honom med förundran. Lika som Solen lyser på bergens toppar under det de upstigande ångor och den nedfallande dagaen skåla dälderse och slätten med dimma, lika så långt öfwer frugtans mån och förtwiflans skugga uplyste Philander på Majestätiskt sätt sit hufwid detta bedröfweliga ånobleck, som fasa gemenligen beledsagar och som gör of lika med den yslaste tiggare : : : : :

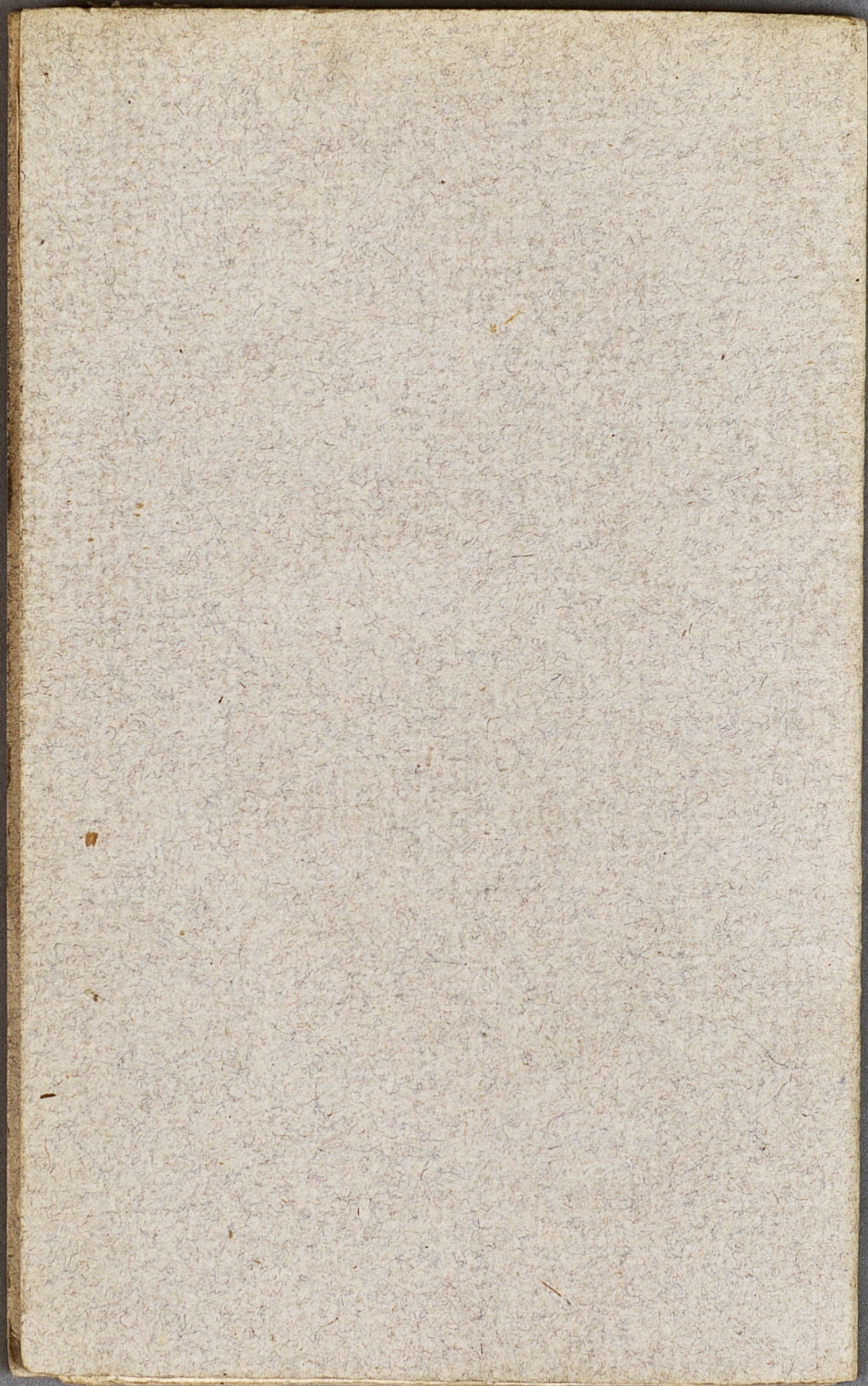
En ljuslig frid, et Himmelst hopp och en ödmjuk glädje bestrålade hans ansigte och räckte åt honom de Rättfärdigas Krona.

r sig
och
äcka
arep
arfe
gä
ran
se?
där

stāt
örre
ty
nsta
dan
på
idd
för
ngi

rā
är
ast
lig
ho
itt
rar
len
och
m
ns
et
rar

www.books2ebooks.eu